

Predmet: Brčko - Logor Rasadnik

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 1/20

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142 st. 1 KZ SRJ

Optuženi: Osman Osmanović

Tužilaštvo za ratne zločine: Dušan Knežević

Sudsko veće: sudija Mirjana Ilić, predsednica veća
sudija Zorana Trajković, članica veća
sudija Dejan Terzić, član veća

Branilac : adv. Đorđe Dozet

Glavni pretres: 01.06.2020.

Optužnica

Optuženi se tereti da je tokom maja i juna meseca 1992 godine u improvizovanom logoru na lokalitetu „Rasadnik“ u Gornjem Rahiću (opština Brčko, BiH) kao pripadnik bezbednosnih struktura muslimanskih oružanih formacija, nečovečno postupao, primenjivao mere zastrašivanja, protivzakonito zatvarao, mučio te vršio nasilje nad oštećenima Aleksandrom Pavlovićem, Milenkom Radušićem, Vasiljkom Todićem i Radom Simićem tako što je :

- 1) dana 6. maja 1992. godine nakon što mu je doveden oštećeni civil Aleksandar Pavlović, istog legitimisao i zadržao njegovu ličnu kartu, ispitivao ga o navodnom učešću u ratnim aktivnostima na strani srpskih snaga, kojom prilikom su drugi prisutni oštećenom pretili da će mu biti presuđeno nožem ako se utvrdi da je kriv, nakon čega ga je optuženi protivzakonito zatvorio, da bi sutra dan bio odveden u limeni objekat – komoru, koji je ranije služio za sušenje voća, sa betonskom podlogom bez prozora, svežeg vazduha i vode, u kojem je bio zatočen do 14. jula 1992. godine, u kom periodu je jednom prilikom došao optuženi sa jednim pripadnikom iste strane u sukobu kojem je pokazao oštećenog, nakon čega ga je ovaj pripadnik udario nogom u predelu kolena,
- 2) dana 13. maja 1992. godine prilikom ispitivanja oštećenog civila Milenka Radušića prethodno lišenog slobode, zajedno sa drugim pripadnicima iste strane u sukobu, vršio tokom čitave noći nad njim torturu, tražeći podatke o pojedinim vojno angažovanim licima u Brčkom, kojom prilikom je oštećeni udaran rukama i nogama, drvenom palicom i pendrekom po glavi i telu, pri čemu mu je udarce zadavao i optuženi, od kojih udaraca je oštećeni više puta gubio svest. Oštećeni je nakon ispitivanja prebačen u komoru iz koje je u narednom periodu više puta izvođen na ispitivanja tokom kojih je fizički i psihički zlostavljan i telesno povređivan. Neutvrđenog dana tokom juna meseca 1992. godine optuženi je zajedno sa još jednim pripadnikom svoje jedinice izveo oštećenog iz komore, psovao mu majku i pretio mu da će ga ubiti i da živ neće izaći, udarao ga po telu više puta rukama i nogama sve dok se oštećeni od zadobijenih udaraca nije umokrio.

- 3) neutvrđenog da tokom juna meseca 1992. godine, nakon što je iz komore doveden oštećeni Vasiljko Todić, koji je bio protivpravno zatvoren kao pripadnik srpskih oružanih formacija, prisustvoavao njegovom ispitivanju koje su vršili drugi pripadnici optuženikove strane u sukobu, kada je nad oštećenim vršena tortura radi iznuđivanja iskaza, kojom prilikom je oštećeni tučen used čega je bio sav krvav, oči su mu bile skoro potpuno zatvorene, nos razbijem, a više zuba i rebro slomljeno. Optuženi je prišao oštećenom i ošamario ga uz reči „, mamu ti jebem Četo što lažeš“, nakon čega je oštećeni odveden u komoru u kojoj je bio zatočen 31 dan, a iz koje je povremeno izvođen radi čišćenja đubreta, vađenja neeksplozivnih granata iz zemlje i ispitivanja, tokom kojih je ponovno fizički i psihički zlostavljan.
- 4) neutvrđenog dana tokom juna meseca 1992. godine, iz komore, u kojoj je bio zatočen oštećeni civil Rado Simić, istog izveo i fizički ga zlostavljao, zadajući mu brojne udarce rukama i nogama po telu i glavi sve dok oštećeni od udaraca nije klonuo, nakon čega je ponovno uveden u komoru.

Odbrana optuženog

Iznoseći svoju dobranu optuženi je negirao izvršenje krivičnog dela za koje se tereti. Naveo je su u optužnici jedini tačni navodi njegovi lični podaci. Negirao je da je tokom oružanog sukoba bio pripadnik bezbednosnih struktura muslimanskih oružanih formacija, već da je bio pripadnik MUP-a BiH, Centra službi bezbednosti Tuzla, SJB Brčko. Nikoga nije protivzakonito zatvarao zatrašivao ili mučio, pa ni oštećene. Samo je obavio razgovor sa oštećenima Aleksandrom Pavlovićem i Milenkom Radušićem, dok lica po imenu Vasiljko Todić i Rade Simić ne poznaje. Objasnio je da ga je rat zatekao u Brčkom kao inspektora za privredni kriminalitet u SKB Brčko, na kojim poslovima je radio počev od 1984. godine. Rat je započeo 30. aprila 1992. godine kada su dignuta u vazduh dva mosta preko Save, kojom prilikom je stradao veliki broj lica. Grad je bio pun izbeglica iz Bijeljine i okolnih mesta, kao i lica u maskirnim uniformama koji su zvanično vođeni kao rezervisti JNA. Odmah po dizanju mostova u vazduh srpske snage su počele da ulaze u grad, pa se stavio u funkciju Teritorijalne odbrane gde su pomagali izbeglicama i usmeravali ih, a formirana je neka linija odbrane. Tu je i ostao sve do 5. maja 1992. godine, kada je došao u Maoču, mesto u blizini Brčkog, u koje je prethodno evakuisao svoju porodicu. Tada mu je stariji brat Ferhat rekao kako treba da se 6. maja 1992. godine javi u Centar u Gornjem Rahiću Tahti Tanoviću, koji je tada bio imenovan kao rukovodilac jedne grupe inspektora, koja će kasnije biti poznata kao operativna grupa Državne bezbednosti. Po dolasku u Gornji Rahić Tahto ga je obavestio da je raspoređen u operativnu grupu, i tokom razgovora s istim saznao je da je privedeno jedno lice srpske nacionalnosti, pa je dobio od Tahte zadatak da vidi o čemu se radi. Kada je izašao video je oštećenog Aleksandra Pavlovića, kojeg je od ranije poznavao kao „Acu fotografa“ koji se družio sa njegovim bratom Ferhatom. Oštećeni je bio u društvu Suada Kurtovića, pa su mu njih dvojica ispričali da su bili zaustavljeni pred vojnom komandom na Okrajcima, da su jedva izvukli živu glavu od HOS-ovaca i da ih je praktično patrola milicije spasila i sprovela, dovodeći ih u Rahić. O razgovoru sa Pavlovićem obavestio je Tahtu, a o njegovu daljoj sudbini nema saznanja. Sa oštećenim nije nikada imao nikakav konflikt, sretali su se i razgovrali nakon rata više puta, oštećeni je pozdravljao njegovog brata

koji se odselio za Ameriku. Smatra da oštećeni Pavlović nije trebao da bude u pritvorskoj jedinici.

Oštećenog Milenka Radušića takođe poznaje iz perioda pre rata kao maloletno lice koje je bilo sklono kriminalu, sitnim krađama i prevarama, a isti je ujedno bio i rođak jednog kolege iz službe i brat školeske drugarice supruge optuženog. On je u jednom periodu nestao iz grada, da bi se pred početak rata vratio i počeo pojavljivati u maskirnoj uniformi, pričajući po kafićima da je bio u Legiji stranaca. U kritičnom periodu čuo je u Centru u Gornjem Rahiću da je uhapšen Radušić. Na sastanku u Centru koji je doržan dana 16. maja 1992. godine, dobio je zadatak da zajedno sa kolegom Senadom Jašarevićem obavi razgovor sa Radušićem. Rečeno im je da je Radušić uhapšen u automobilu koji nije bio njegovo vlasništvo, da je u vozilu bilo sakriveno 30 kilograma eksploziva, i da se Radušić lažno predstavlja kao Alija Zukić. Oštećenog je dovela vojna policija, a razgovor sa njim je obavljen je u periodu od 16. do 18. maja 1992. godine u prostorijama Operativne grupe u korektnoj atmosferi. Zatvorenici su kasnije premešteni u Rasadnik šumarstva u Maoči, gde su optuženi zajedno sa Senad Jašarević tokom jula meseca 1992. godine obavio još jedan razgovor sa oštećenim Radušićem koji je protekao skoro u prijateljskoj atmosferi. Poznato mu je da je Radušić bio procesuiran za terorizam, ali mu nije poznat ishod tog postupka. Kasnije je oštećeni bio razmenjen i vratio se u Brčko. Odmah po dolasku u Brčko Radušić je ubio jednog Srbina, pa je zbog toga posle rata bio nekoliko godina u zatvoru. Nakon što se vratio iz zatvora, sretali su se u gradu i pozdravljali, ali nisu razgovarali.

Nije imao ovlašćenja da odlučuje ko će biti zadržan a ko ne, o obavljenom razgovoru izveštavao je svoje nadređene, koji su donosili konačne odluke, ali ih o istim nisu obavestavali. O stanju u logoru prve informacije je dobio od Rešida Misuća tokom juna 1992. godine, koji mu je rekao da u logor upadaju HOSOV-ci, da policija koja obezbeđuje zatorenike nema moć da ih zaustavi, da oni upadaju i maltretiraju. Iz tog razloga je izvršeno izmeštanje zatvorenih na druglu lokaciju, odnosno u Rasadnik u Maoču. Inače, Musić je bio prvi čovek Državne bezbednosti BiH, a u ratu je bio šef Sektora bezbednosti 108 brigade.

Nije mu poznato zašto ga oštećeni terete, ali pretpostavlja da je to povezano sa parnicom za naknadu štete zbog povrede časti i ugleda koju je dobio protiv lista „Press RS“. U časopisu je bio objavljen članak u kojem ga je kolega Novalija Fazović optužio, a potpredsednik Udruženja logoraša Republike Srpske i potvrdio, da je mučio Srbe u logoru u Gornjem Rahiću. Kao razlog zašto ga terete smatra i posao koji je obavljao nakon rata. Bio je Načelnik Odeljenja za borbu protiv organizovanog kriminala u MUP-u Tuzlanskog kantona, kojom prilikom je vodio istragu i protiv Vlade. Tada su predmet istrage bili ministri, načelnici opština, direktori javnih preduzeća, glavni tužilac Višeg tužilaštva u Tuzli. I u Brčko Distriktu je bilo istraga protiv nekih šefova odeljenja dok je obavljao funkciju direktora Uprave prihoda, a jedan od njih je i procesuiran pa mu je pretio da će se osvetiti. Radio je velike istrage ne samo protiv političara nego i privrednika koji su su na „sivo“ uvozili na hiljade kamiona robe na pijacu „Arizona“ i tako izbegavali carinske i poreske obaveze. Konkretno, radi se o Ismetu Dedeiću kao osobi koja mu je javno pretila. Ljudi protiv kojih je vodio istrage sigurno su uticali na svedoke da ga terete.

Optuženi nije želeo da odgovara na pitanja tužioca.

Sledeći glavni pretres zakazan je za 1. jul 2020. godine sa početkom u 09:30 časova.

